

Kværke.

Kværke en smitsom infektion blandt heste, der typisk rammer hestens lymfeknuder omkring svælget. Det er en af de ældste beskrevne sygdomme hos heste.

Årsag: Infektionen skyldes bakterien *Streptococcus Equi* subsp. *Equi*. Sygdommens symptomer kan minde om "falsk kværke", der skyldes *Streptococcus Equi* subsp. *Zooepidemicus*.

Symptomer: Ses typisk 7-10 dage efter smitte

Høj feber

Gult/grønt næseflåd

Hævede, ømme lymfeknuder under og evt. bag kæben, som bliver til bylder

Nedstemthed, appetitmangel

Symptomerne ligner i høj grad falsk kværke, som dog smitter langsommere og sjældent giver helt så kraftige symptomer.

Diagnosen stilles via undersøgelse af næseflåd eller pus fra byldeerne. Normalt indledes behandling og smittebeskyttelse dog alene ud fra mistanken, ind til laboratoriesvar foreligger.

Behandling: Bylder spaltes, så pus kan renses ud, skylles evt. med jod.

Alm. penicillin der gives som injektion

Evt. feber- og smertedæmpende medicin

For heste, der har udviklet bylder, er spaltningen af disse langt den vigtigste behandling. Behandling med penicillin på dette stadie kan forlænge sygdommen og hindrer hesten i at udvikle immunitet. Kun hvis hesten trods spaltningen viser længerevarende feber og dårligt alment befindende, anbefales penicillinbehandling.

Immunitet: Heste, der har haft kværke én gang, er til en hvis grad immune overfor gentagen smitte. De kan dog få en lettere grad af sygdommen. Det er primært heste, som IKKE har været behandlet med antibiotika der udvikler immunitet, dvs. heste hvor behandlingen kun har været spaltning af bylder og evt. feberdæmpende medicin.

I udlandet findes vacciner mod kværke, og for få år siden blev det også registreret en i Danmark. Den blev dog senere trukket tilbage fra markedet. Det er således ikke muligt at vaccinere mod kværke i Danmark i dag. Vacciner mod kværke giver generelt ikke en 100% beskyttelse, kan ofte give bivirkninger og skal ofte gives på en måde, der er ubehagelig for hesten (sprøjtes op i næsen eller som injektion i læben).

Komplikationer: Almindeligvis er kværke en sygdom, hvor hesten kommer sig godt efter behandling. I sjældne tilfælde kan man se komplikationer. Dels i form af spredning af infektionen til andre steder i

kroppen, dels i form af "brandfeber", som er en allergisk reaktion på infektionen. Spredningen af infektionen kan give anledning til hævelser indvendigt i svælget, lungebetændelse, infektion i luftposerne og problemer andre organer.

Smitteveje: Sygdommen overføres ved, at hesten indånder eller indtager bakterier fra næseflåd eller pus fra bylder fra en smittet hest. Det kræver altså ret tæt kontakt med en syg hest for smitte. Smitten kan også overføres via mennesker, redskaber eller fx urengjorte bokse, da bakterien indkapslet i fx pus er ret modstandsdygtig. Her er især fælles vandtrug årsag til smitte, hvorimod bakterien overlever dårligt på folde. Bakterien er følsom for sollys og udtørring, og miljøet generelt er derfor ikke en stor smitterisiko i mere end et par dage.

Muligvis findes der "bærere" af sygdommen, dvs. heste som huser smitten i de såkaldte luftposer og som kan være årsag til, at smitten pludseligt bryder ud.

Det er vigtigt at syge heste isoleres, dvs. i en boks så langt som muligt fra de resterende heste. Hesten skal blive i isolationen min 2 uger efter, at symptomerne er ophørt. Mennesker, der omgås den syge hest, bør iføre sig handsker og evt. kittel el.lign., som efterlades hos hesten, og redskaber bør ligeledes ikke deles mellem raske og syge heste. Desinfektion af redskaber, hænder mv. kan ske med jod eller klorhexidinholdige produkter.

Stalden bør sættes i karantæne, dvs. ingen heste fjernes(undtagen til nyt karantæne sted) og ingen nye heste tilføres. Denne karantæne bør vare min 2 uger efter, at de sidste symptomer er væk. Dvs. at ingen heste i 2 uger har udvist symptomer. Det kan være en god ide dagligt at tage temperaturen på ikke syge heste for på den måde hurtigt at få isoleret en smittet hest.

Sygdomme der ligner: Som nævnt falsk kværke. Derudover findes en række virusinfektioner, som rammer hestens øvre luftveje. De er dog karakteriserede ved, at de smitter meget hurtigt ("løber" gennem stalden), primært giver klart, evt. lidt hvid-gulligt næseflåd og meget ofte giver hoste. Disse infektioner er meget almindelige og skal adskilles fra kværke, da de ikke kræver antibiotikabehandling.